
MENETETYT ELINVUODET (PYLL) -INDEKSI
(PYLL = Potential Years of Life Lost)

Finnish Consulting Group (FCG) laski Pieksämäen kaupungin väestölle "menetetyt elinvuodet" (PYLL)-indeksin jonka kehityksestä ja tulkinnasta annetaan oheinen lausunto.

Pieksämäen (19051 as. 31.12.2014) tilanne PYLL-indeksin mukaan

Pieksämäellä henkistä pääomaa menetettiin 20010 – 20014 (4511/100.00 elinvuotta), eli selvästi enemmän kuin koko maassa (3321). Muutos Pieksämäellä ei seurannut koko maan kehitystä - eli tilanne oli kehittynyt kymmenessä vuodessa huonompaan suuntaan (4300 → 4511) kuin maassa keskimäärin (4228 → 3321). Pieksämäen naisten tilanne (2752) oli tyydyttävä, mutta heilläkin kymmenen vuoden kehitys oli ollut huonompaan suuntaan (2198 → 2752) toisin kuin koko maassa (2611 → 2123). Miesten osalta tilanne (6146) oli selvästi huonompi kuin koko maan miesten keskuudessa (4497), ja kehitys (6371 → 6146) oli ollut selvästi koko maata huonompaa (5823 → 4497), mutta ei niin huono kuin naisilla.

Pieksämäen miesten keskuudessa:

- Eniten ennenaikaisesti menetettyjä elinvuotia oli aiheutunut tapaturmista ja myrkytyksistä (39 %), joiden suuntakin oli nyt kääntynyt huonompaan päin (2249 → 2830) päinvastoin kuin koko maassa (2082 → 1562). Itsemurhien osuus kaikista tapaturmamenetyksistä oli suuri 54 % (1115 → 1514) ja niiden suunta oli kasvava, päinvastoin kuin koko maassa (1269 → 659). Myös maaliikennetapaturmien aiheuttamat menetykset olivat koko maata suuremmat ja nousussa (161 → 370).
- Toiseksi suurin syy Pieksämäen miesten ennenaikaisiin elinvuosien menetyksiin olivat verenkiertoelinten sairaudet (14 % / 1380 → 989). Suunta oli jatkunut hyvänä, mutta tilanne oli edelleen koko maata huonompi (1102 → 773).
- Kolmanneksi suurin osuus miesten ennenaikaisista elinvuosien menetyksistä johtui pahanlaatuisista kasvaimista (11 % / 720 → 801), vaan ei kuitenkaan keuhkosyövistä. koko maahan verrattuna (811 → 691) tilanne oli melko samanlainen, Pieksämäellä tosin suunta oli väärään päin.
- Positiivinen mainitsemisen arvoinen asia Pieksämäellä on, että alkoholiperäisten menetysten määrä (10 % / 1024 → 706) on vähenemään päin, vaikka ne edelleen ovat hieman korkeammalla tasolla kuin koko maassa (660 → 588).

Pieksämäen naisten keskuudessa:

- Eniten ennenaikaisesti menetettyjä elinvuosia oli aiheutunut tapaturmista ja myrkytyksistä (32 % / 451 → 940), ja niiden trendi siis oli huono /kasvava. Niistä 44 % (407) oli johtunut maaliikennetapaturmista ja 44 % itsemurhista (411). Koko maahan verrattuna PYLL-arvot olivat paljon suuremmat ja suunta väärä/nouseva.
- Toiseksi eniten ennenaikaisesti menetettyjä elinvuosia oli aiheutunut pahanlaatuisista kasvaimista (25 %), ja tilanne oli edelliseen vuosikymmeneen verrattuna pysynyt ennallaan (726 → 724). Koko maahan verrattuna (735 → 636) Pieksämäen naisten trendi oli huonompaan suuntaan, mutta muuten samaa luokkaa. Naisten keuhkosityöpä (16 % kaikista naisten syövästä) oli koko maata korkeammalla/huonommalla tasolla (23 → 118) ja trendi huonoon suuntaan. Ilmeisesti Pieksämäen naiset tupakoivat paljon? Tässä yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota siihen erityiseen seikkaan, että Pieksämäen naisille influenssa ja keuhkokuume aiheuttivat 5 % (158) elinvuosien menetyksiä. Naisten rintasyöpien osuus taas ei ollut kovin suuri ja suuntakin hyvä/laskeva (264 → 93).
- Kolmanneksi eniten ennenaikaisia elinvuosien menetyksiä Pieksämäen naisille olivat aiheuttaneet alkoholiperäiset sairaudet (7 % / 189 → 199), mutta tilanne on kuitenkin parempi kuin kolme vuotta sitten. Koko maahan verrattuna (152) ollaan edelleen huonommalla puolella.
- Positiivisena asiana on syytä todeta, että verenkiertoelinten sairaudet eivät enää nouse esiin niin kuin viisi vuotta sitten (17 % / 444). Nyt Pieksämäen naisten verenkiertoelinsairauksista aiheutuneet menetykset olivat vain 6 % (174), joka määrä oli koko maata pienempi ja suunta hyvä/laskeva. Myös aikaisemmin ilmenneet diabeteksen aiheuttamat menetykset oli nyt onnistuttu eliminoimaan ilmeisesti tehostuneella hoidolla. HYVÄ!

Yhteenveto

Pieksämäellä väestön terveydentila arvioituna ennenaikaisesti menetettyjen elinvuosien kautta oli välttävää tasoa ja kehityksen suunta huono. Samanlaisena tilanne oli pysynyt viimeiset kymmenen vuotta. Aikaisempi hyvä trendi oli kääntynyt 2000-luvun alussa. Naisilla ja miehillä suurin kansanterveydellinen ongelmavyyhti löytyy nyt tapaturmista ja myrkytyksistä, ja siellä itsemurhien ja liikennetapaturmien ehkäisyn pitäisi nousta kärkihankkeiksi. Alkoholiperäisten sairauksien aiheuttamien suoranaisten menetysten taso antaa aiheen olettaa, että alkoholin vaarallinen käyttö osaltaan pahentaa tapaturmaongelmaa Pieksämäellä. On syytä selvittää, puhallutetaanko kaikki tapaturmapotilaat Pieksämäellä, ja jos ei, niin kannattaa aloittaa heti.

Jo aikaisemmin tehdyn PYLL-analyysin yhteydessä syöpätautien osalta niiden suuri osuus Pieksämäen naisten PYLL-menetyksissä

antoi aiheen selvittää Suomen Syöpäyhdistyksen kautta 2011 niiden esiintyvyyttä alueella. Saadun erillisselvityksen mukaan syöpien ilmaantuvuus ei Pieksämäellä poikennut muun Suomen keskiarvoista, joten syyt keskimääräistä suurempiin elinvuosien menetyksiin tältä osin johtuivat hoitoon hakeutumisesta ja/tai hoidon huonommasta laadusta. Nyt tehdyssä PYLL-analyysissä ei kokonaisuuden kannalta valitettavasti vielä näy muutosta parempaan, paitsi naisten rintasyöpien ja miesten keuhkosityöpien osalta. Niiltä osin löydös on ilahduttava, mutta työtä on herpaantumatta jatkettava. Naisten koko maata suuremmat keuhkosityöpämenetykset antavat aiheen tiukentaa tupakan vastaisia toimenpiteitä, joihin tuleva tupakkalain uudistus antaa hyvän pohjan.

Pieksämäen naisille olivat influenssa ja keuhkokuume aiheuttaneet poikkeuksellisen paljon elinvuosien menetyksiä. Onko riskiryhmien influenssarokotukset hoidettu asianmukaisesti Pieksämäellä?

Kouluarvosanat: PIEKSÄMÄKI vs. KOKO MAA	
Naiset:	5 (TRENDI -)
Miehet:	5 (TRENDI -)
Yhteensä:	5

Ehdotus jatkosta

Mikäli koette aiheelliseksi ratkaista esille tulleita ongelmia, olemme mielellämme avuksi. Mahdollisimman laajan asiantuntija-avun hyödyntämiseksi organisoimme kansanne tilaisuuden 14.6.2016, jossa ongelmiin pyritään löytämään selityksiä ja mahdollisia ratkaisumalleja. Mikäli toivotte lisäinformaatiota mahdollisista jatkotoimenpiteistä ja niiden kustannuksista, yhteyshenkilöinä toimivat allekirjoittaneet.

Mikko Vienonen,
erityisasiantuntija, LKT
FCG Konsultointi Oy
mikko.vienonen@fcg.fi
050-4421 877

Ilkka Vohlonen,
professori, Itä-Suomen yliopisto
tutkimusjohtaja,
FCG Konsultointi Oy
ilkka.vohlonen@fcg.fi
050-3839 938